

Sygn. akt II Ka 518/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mariola Krajewska - Sińczuk
Protokolant:	st.sekr.sądowy Ewa Olewińska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Sokołowie Podlaskim Mirosława Michalskiego

po rozpoznaniu w dniu 9 listopada 2016 r.

sprawy **G. K.**

oskarżonego z art. 279§1kk i in.

na skutek apelacji, wniesionej przez oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Sokołowie Podlaskim

z dnia 24 czerwca 2016 r. sygn. akt II K 78/16

I. zaskarżony wyrok zmienia w ten sposób, że:

1. uchyła rozstrzygnięcie zawarte w pkt 1 wyroku,

2. oskarżonego G. K. uznaje za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów i za czyn z pkt I aktu oskarżenia wyczerpujący dyspozycję art. 279 § 1 kk w zb. z art. 288 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 64 § 2 kk skazuje go, a na podstawie art. 279 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk wymierza oskarżonemu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności oraz przyjmuje, że występki z pkt II i III aktu oskarżenia wyczerpujące dyspozycje art. 288 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk popełnione zostały w warunkach ciągu przestępstw opisanego w art. 91 § 1 kk i za czyny te na podstawie art. 288 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk skazuje go, a na podstawie art. 288 § 1 kk w zw. z art. 91 § 1 kk wymierza karę 10 (dziesięć) miesięcy pozbawienia wolności;

3. na podstawie art. 91 § 2 kk orzeczone kary pozbawienia wolności za przypisane przestępstwo i ciąg przestępstw łączy i orzeka wobec oskarżonego G. K. karę łączną 1 (jeden) roku i 6 (sześć) miesięcy pozbawienia wolności,

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 300 zł opłaty za obie instancje oraz 20 zł kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

Sygn. akt II Ka 518/16

UZASADNIENIE

G. K. został oskarżony o to, że:

I. w dniu 04 stycznia 2016 r. w S. przy ul. (...), pow. (...), woj. (...), po uprzednim wybiciu szyby w oknie sklepu (...), wszedł do jego wnętrza, skąd zabrał w celu przywłaszczenia dwie torby marki N., tzw. listonoszki, o łącznej wartości 160,42 zł, a ponadto poprzez uderzenie kamieniem dokonał uszkodzenia w/w szyby wystawowej w tym sklepie oraz lady sklepowej, powodując straty o łącznej wartości 1054,11 zł na szkodę A. F., przy czym czynu tego dopuścił się będąc uprzednio skazany w warunkach określonych w art. 64 § 1 kk, przed upływem 5 lat od odbycia co najmniej 1 roku kary pozbawienia wolności za przestępstwo umyślne z art. 279 § 1 kk,

tj. o czyn z art. 279 § 1 kk w zb. z art. 288 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 64 § 2 kk

II. w dniu 04 stycznia 2016 r. w S. przy ul. (...), pow. (...), woj. (...), poprzez uderzenie twardym przedmiotem, dokonał uszkodzenia szyby wystawowej w sklepie (...), której kawałki opadając uszkodziły 3 pary butów damskich stojących na wystawie oraz poprzez wyrwanie czujnika ruchu, dokonał uszkodzenia lampy halogenowej w tylnej części sklepu, powodując straty o łącznej wartości 3131,88 zł na szkodę A. F., przy czym czynu tego dopuścił się przed upływem pięciu lat od odbycia co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności za przestępstwo umyślne, podobne do przestępstwa, za które był już skazany,

tj. o czyn z art. 288 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk

III. w dniu 04 stycznia 2016 r. w S. przy ul. (...), pow. (...), woj. (...), poprzez uderzenie twardym przedmiotem dokonał uszkodzenia szyby w oknie sklepu (...), powodując straty o wartości 497,46 zł, na szkodę J. S., przy czym czynu tego dopuścił się przed upływem pięciu lat od odbycia co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności za przestępstwo umyślne, podobne do przestępstwa, za które był już skazany,

tj. o czyn z art. 288 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk

Sąd Rejonowy w Sokołowie Podlaskim wyrokiem z dnia 24 czerwca 2016 r., sygn. II K 78/16:

I. oskarżonego G. K. uznał za winnego zarzucanych mu czynów, stanowiących występki z art. 279 § 1 kk w zb. z art. 288 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 64 § 2 kk oraz występków z art. 288 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk i przyjmując, że stanowiły one ciąg przestępstw opisany w art. 91 § 1 kk na podstawie art. 279 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk w zw. z art. 64 § 2 kk w zw. z art. 91 § 1 kk skazał go na karę roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 46 § 1 kk zobowiązał oskarżonego do naprawienia wyrządzonych szkód poprzez zapłatę na rzecz A. F. kwoty 4.185,99 (czterech tysięcy osiemdziesięciu pięciu i 99/100) złotych oraz na rzecz J. S. kwoty 497,46 (czterystu dziewięćdziesięciu siedmiu i 46/100) złotych;

III. na podstawie art. 63 § 1 kk zaliczył oskarżonemu na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okres faktycznego pozbawienia wolności w sprawie w dniach 5 – 6 stycznia 2016 r. przyjmując, że jest on równoważny dwóm dniom kary pozbawienia wolności;

IV. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa 300 (trzysta) złotych tytułem opłaty oraz 121,82 (sto dwadzieścia jeden i 82/100) złotych tytułem zwrotu wydatków postępowania.

Apelację od przedstawionego wyżej wyroku wniósł oskarżony, zaskarżając go w całości. W dość lakonicznie sformułowanym środku odwoławczym, pozbawionym uzasadnienia podniesionych zarzutów, zaskarżonemu przez siebie orzeczeniu zarzucił:

I. brak otrzymania wezwania na posiedzenie Sądu Rejonowego w Sokołowie Podlaskim, który orzekał w niniejszej sprawie;

II. kierowanie się przez Sąd Rejonowy podczas ogłaszania wyroku faktem, iż Poczta Polska pozostawiła tzw. „awizo”, którego ani on jako oskarżony, ani jego rodzice nigdy nie widzieli;

III. osądzenie go bez udziału obrońcy;

IV. brak przyznania oskarżonemu obrońcy z urzędu - co w ocenie skarżącego stanowiło naruszenie jego dóbr oraz Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;

V. naruszenie praw obywatelskich oskarżonego;

VI. wymuszenie na nim przez funkcjonariuszy Policji nieprawdziwych wyjaśnień;

VII. naruszenie jego prawa do obrony przy jednoczesnym skazaniu go na bezwzględną karę pozbawiania wolności.

Jak wynika z wniesionej apelacji, intencją oskarżonego - w następstwie tak sformułowanych zarzutów - było uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie niniejszej sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Na rozprawę apelacyjną nie stawiał się oskarżony G. K., o terminie zawiadomiony prawidłowo. Prokurator wniósł o nieuwzględnienie apelacji oskarżonego i utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku.

Sąd Okręgowy w Siedlcach zważył, co następuje:

Apelacja oskarżonego jako niezasadna, nie zasługiwała na uwzględnienie. Sąd Odwoławczy nie podzielił ani podniesionych w niej zarzutów, ani nie ujawnił w trakcie kontroli instancyjnej uchybień o charakterze bezwzględnym, które mogłyby skutkować uchyleniem zaskarżonego orzeczenia i cofnięciem sprawy do stadium postępowania przed Sądem I instancji. Korekty wskazanej w orzeczeniu reformatoryjnym wymagało jedynie niewłaściwe zastosowanie przez Sąd Rejonowy przepisów prawa karnego materialnego.

Na wstępie zaznaczyć należy, iż postępowanie zakończone wydaniem zaskarżonego rozstrzygnięcia przeprowadzono z poszanowaniem wszelkich zasad procesowych. Sąd Okręgowy nie stwierdził, aby w przedmiotowej sprawie w jakikolwiek sposób doszło do naruszenia prawa oskarżonego do obrony, zarówno w sensie materialnym, jak i formalnym. Oczekiwanego efektu nie mogło przynieść także podważanie przez skarżącego ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd Rejonowy m.in. w oparciu o wyjaśnienia oskarżonego, złożone w postępowaniu przygotowawczym, w których przyznał się on do popełnienia zarzucanych mu czynów.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do kwestii stawiennictwa oskarżonego na rozprawę, zaznaczyć należy, iż z uwagi na nowelizację Kodeksu Postępowania Karnego, która weszła w życie z dniem 01 lipca 2015 r., wobec nowej treści art. 374 § 1 kpk (znowelizowanego przez art. 1 pkt 120 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw – DZ. U. z 2013 r., poz. 1247), obecność oskarżonego na rozprawie głównej przestała być obowiązkowa (poza wyjątkiem z art. 374 § 1a kpk).

Skuteczne procesowo wezwanie na termin rozprawy głównej uznać należy za elementarny warunek niezbędny dla przyjęcia, iż decyzja oskarżonego w przedmiocie jego stawiennictwa na rozprawie lub braku zamiaru uczestniczenia w tej czynności procesowej, była przedmiotem jego swobodnego wyboru. W przedmiotowej sprawie prawidłowe zawiadomienie oskarżonego o terminie rozprawy, na który to termin oskarżony nie stawiał się, pozostaje punktem wyjścia otwierającym możliwość prowadzenia rozprawy pod jego nieobecność. Warunek ten został w niniejszej sprawie spełniony w odniesieniu do terminu rozprawy z dnia 24 czerwca 2016 r.

Zawiadomienie o terminie rozprawy zostało nadane 26 kwietnia 2016 r., a zatem niemal dwa miesiące przed rozprawą główną, wyznaczoną na dzień 24 czerwca 2016 r. Zostało ono dwukrotnie awizowane, zgodnie z wymogami dla doręczeń przewidzianymi w przepisach karnoprosesowych Rozdziału 15 KPK. Wobec treści art. 133§ 2 zd. 2 kpk zaistniały wszelkie przesłanki, aby uznać je za doręczone, w konstrukcji tzw. „doręczenia zastępczego”. Przypomnieć przy tym należy, iż w sferze stosunków procesowych każda z form doręczeń określonych w Rozdziale 15 Kodeksu

Postępowania Karnego pociąga za sobą te same następstwa zarówno dla zachowania przez stronę biegu terminów, jak i dla warunków podejmowania przez organy prowadzące postępowanie określonych czynności procesowych.

Jak podał oskarżony w piśmie z dnia 01.07.2016 r. (k. 28) w dniach 21.06-28.06.2016 r. przebywał on na urlopie wypoczynkowym w Niemczech. Zważyć jednak należy, iż stosowanie do treści art. 138 kpk strona przebywająca za granicą ma obowiązek wskazać adresata do doręczeń w kraju, zaś w razie nieuczynienia tego, pismo wysłane na ostatnio znany adres uważa się za doręczone. O konieczności poinformowania organów ścigania o zmianie miejsca zamieszkania lub pobytu w przypadku wyjazdu bądź przeprowadzki, jak również o konsekwencjach związanych z brakiem dokonania tej czynności, został on prawidłowo pouczone w postępowaniu przygotowawczym (k. 37-37v). Brak odbioru korespondencji przez rodziców oskarżonego, na który powołuje się G. K., nie może tym samym automatycznie implikować usprawiedliwienia jego niestawiennictwa na rozprawie, zaś jego zachowanie z przyczyn opisanych powyżej uznać należy za nacechowane brakiem dbałości o własny interes prawny. Oskarżony był świadomy, iż wobec niego toczy się postępowanie karne i wniesiono akt oskarżenia do Sądu. Odpis a/o odebrał osobiście w dniu 21.03.2016 r. (k. 9). Osobiście, w dniu 02.09.2016 r. (k. 42), odebrał także zawiadomienie o terminie rozprawy odwoławczej, na którą również się nie stawił.

Jak wskazuje się w orzecznictwie, nie może powoływać się na naruszenie jego praw ten, kto dobrowolnie sam zrezygnował z ich korzystania. Oskarżony, rezygnując z uczestnictwa w rozprawie, winien liczyć się z konsekwencjami takiego postąpienia, a Sąd nie ma obowiązku każdorazowego informowania go o rodzaju czynności planowanych na termin rozprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 08 września 2016 r., sygn. III KK 303/16, LEX nr 2135549). Nie można mówić także o naruszeniu prawa do obrony w sytuacji, gdy oskarżony z tego prawa rezygnuje, nie informując sądu - przy aktualnych możliwościach technicznych, związanych z komunikowaniem się na odległość - o miejscu swojego pobytu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 08 października 2014 r., sygn. III Kz 60/14, LEX nr 1511388).

Przechodząc do kwestii udziału obrońcy i naruszenia Konstytucji oraz praw obywatelskich z tego powodu zaznaczyć należy, iż w przedmiotowej sprawie nie było przesłanek, które uzasadniałyby obligatoryjny udział obrońcy. Oskarżony na żadnym etapie niniejszego postępowania nie ustanowił obrońcy z wyboru i nie wnosił o przyznanie mu obrońcy z urzędu. Jak wynika z akt sprawy posiada on zatrudnienie, osiągając dochód 1.800 zł netto miesięcznie. Nie posiada żadnych osób na swoim utrzymaniu i nie jest zobowiązany do świadczeń alimentacyjnych. Logicznym i prawidłowym pozostaje zatem rozumowanie sprowadzające się do uznania, iż skoro zgromadził oszczędności pozwalające mu na zagraniczny wyjazd urlopowy, to mógł również samodzielnie ponieść koszty ustanowienia obrońcy. Przyznanie obrońcy z urzędu, którego wynagrodzenie zostałoby pokryte ze środków finansowych pochodzących ze Skarbu Państwa, zarezerwowane pozostaje jedynie dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, które nie są w stanie podnieść tychże kosztów bez uszczerbku w utrzymaniu swoim lub swojej rodziny, bądź też osób, wskazanych w przepisie art. 79 kpk, w przypadku których obrona jest obligatoryjna. Żadnego z tych kryteriów nie spełnił oskarżony.

Sąd II instancji nie podzielił również zarzutu apelującego, w którym podniósł on, iż jego wyjaśnienia, w których przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów, zostały na nim wymuszone przez funkcjonariuszy Policji. W ocenie Sądu Okręgowego, zarzut ten pozostaje gołosłowny, zaś jego twierdzenia o nieprawidłowościach w czynnościach przesłuchania, jakie miało miejsce w dniu 06.01.2016 r., nie są poparte absolutnie żadnymi dowodami. Oskarżony odczytał protokół przesłuchania i potwierdził, iż jest on zgodny z jego wyjaśnieniami, czego odzwierciedleniem pozostaje jego własnoręczny podpis (k. 39). Zaznaczyć należy także, iż mimo powoływania się na nieprawidłowości w czynnościach przesłuchania, G. K. nie złożył zawiadomienia o możliwości popełnienia przez funkcjonariuszy Policji przestępstwa w związku z toczącym się przeciwko niemu postępowaniem karnym. Co charakterystyczne, we wniesionym środku odwoławczym zaniechał nawet wskazania, w jaki sposób miałby zostać zmuszony do złożenia nieprawdziwych wyjaśnień. Ograniczył się jedynie do sformułowania tego zarzutu w skardze apelacyjnej, nie opisał przy tym jakichkolwiek okoliczności przesłuchania, nie rozwinął i nie uargumentował tego zarzutu w uzasadnieniu wniesionej apelacji.

W tym kontekście wyjaśnić należy, iż aby krytyka odwoławcza zaskarżonego orzeczenia była skuteczna, skarżący winien wykazać, w czym konkretnie upatruje wpływu zgłaszanego uchybienia na jego treść, a nie ograniczać się do samego sformułowania go w skardze. Jeśli na tym poprzestaje, to nie może oczekiwać, iż przyniesie ona oczekiwany przez niego rezultat i zostanie uwzględniona (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 15 kwietnia 2015 r., sygn. II Aka 16/05, KZS 2015/5/76, Prok. i Pr. – wkł. 2016/1/30, LEX nr 1799393).

Uzupełniająco zaznaczyć należy, iż wyjaśnienia oskarżonego, w których przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów, znalazły potwierdzenie w zeznaniach świadków J. S. i D. F. - wespół opisali oni okoliczności kradzieży i zniszczenia mienia, których sprawcą był G. K., zaś Sąd Rejonowy dokonując ustaleń faktycznych, dysponował także dowodem w postaci zapisu z monitoringu miejsca zdarzenia, który nie został w żaden sposób zakwestionowany przez skarżącego.

Kierując się przedstawionymi wyżej racjami i nie dopatrując się jakichkolwiek uchybień w procedowaniu Sądu Rejonowego, wszelkie zarzuty wywiedzione przez apelującego, Sąd II instancji uznał za bezzasadne.

W ocenie Sądu Okręgowego, przy braku jakichkolwiek zastrzeżeń co do samego wymiaru kary orzeczonej wobec oskarżonego przez Sąd I instancji w związku z popełnieniem przez niego przestępstw przypisanych mu w zaskarżonym wyroku, korekty w orzeczeniu reformatoryjnym wymagało jednak właściwe zastosowanie przepisów karnomaterialnych, dotyczących ciągu przestępstw. Naturalną konsekwencją stwierdzenia tegoż uchybienia było uchylenie rozstrzygnięcia zawartego w pkt I zaskarżonego wyroku.

Sąd I instancji błędnie uznał bowiem że czyny oskarżonego z pkt I, II i III aktu oskarżenia stanowią ciąg przestępstw, wymierzając następnie jedną karę, przy jednoczesnym braku przepisu stanowiącego podstawę jej wymiaru dla każdego z tych przestępstw. Nie dostrzegł zatem podstawowego warunku zastosowania przepisu art. 91 § 1 kk w postaci tożsamości podstawy wymiaru kary – przesłanki, aby ten sam przepis ustawy stanowił podstawę wymiaru kary za poszczególne przestępstwa, gdyby były one sądzone osobno. W przedmiotowej sprawie, w przypadku czynu z pkt I a/o podstawą wymiaru kary był przepis art. 279 § 1 kk (kradzież z włamaniem, którego zagrożeniem ustawowym jest kara pozbawienia wolności od roku do lat 10), zaś w przypadku czynów z pkt II i III a/o – art. 288 § 1 kk (kara pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy oskarżonego G. K. uznał za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów i za ten czyn z pkt I aktu oskarżenia, wyczerpujący dyspozycję art. 279 § 1 kk w zb. z art. 288 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 64 § 2 kk skazał go, zaś na podstawie art. 279 § 2 kk w zw. z art. 11 § 3 kk wymierzył oskarżonemu karę 1 (jednego) roku pozbawiania wolności oraz przyjął, że występki z pkt II i III aktu oskarżenia, wyczerpujące dyspozycję art. 288 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk popełnione zostały w warunkach ciągu przestępstw opisanego w art. 91 § 1 kk i za te czyny na podstawie art. 288 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk skazał go, zaś na podstawie art. 288 § 1 kk w zw. z art. 91 § 1 kk wymierzył oskarżonemu karę 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności. Następnie wymierzył oskarżonemu karę łączną. Sąd Okręgowy na podstawie art. 91 § 2 kk orzeczone kary pozbawienia wolności za przypisane przestępstwo i ciąg przestępstw połączył i orzekł wobec oskarżonego G. K. karę łączną 1 (jednego) roku i (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności.

Podkreślić w tym miejscu należy, iż reakcja prawnokarna organów wymiaru sprawiedliwości w związku z popełnieniem przez oskarżonego zarzucanych mu czynów w postaci samego wymiaru kary jest taka sama w wyroku Sądu I i II instancji. W konsekwencji zastosowanych przepisów, wobec oskarżonego w obu tych wyrokach orzeczono karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności. Z tego też względu nie sposób uznać, aby wyrok Sądu II instancji był orzeczeniem pogarszającym sytuację oskarżonego w stosunku do zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego. Tak orzeczona kara czyni zadość kodeksowym dyrektywom jej wymiaru. Wszelkim okolicznościom łagodzącym i obciążającym wobec oskarżonego nadano właściwą rangę i znaczenie. Szczegółowe uzasadnienie w tym zakresie zawierają pisemne motywy zaskarżonego wyroku, dlatego też, w ocenie Sądu Okręgowego, nie ma potrzeby dublowania wyводу w tym zakresie.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy w Siedlcach w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Z powyższym rozstrzygnięciem, zmieniającym zaskarżony wyrok nierozzerwalnie związane jest orzeczenie co do opłaty za obie instancje. Wysokość należnej opłaty wynika z art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (tekst jedn. Dz. U. z 1983 r., Nr 49, poz. 223 z późn. zm.). Wydatki za postępowanie odwoławcze w wysokości 20 złotych stanowił ryczałt za doręczenia pism w sprawie.

Z tych też względów, na podstawie art. 456 kpk w zw. z art. 437 § 1 i 2 kpk, Sąd Okręgowy w Siedlcach orzekł jak w wyroku.